

KRAJSKÝ SÚD NOVÉ ZÁMKY	
Min.:	
26-10-2010	
Prílohy:	Obalka príj.
Prílohy:	Osob. príj.
Prílohy:	Príj.

248 09

25CoP/22/2010-202
4409212121

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Dagmar Podhorcovej vo veci starostlivosti súdu o **maloletého** ... , zast. Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: ... , zastúpená Advokátskou spoločnosťou, s.r.o. so sídlom Nové Zámky, ... , advokátom so sídlom Nové Zámky, ... , o **úpravu výkonu rodičovských práv a povinností**, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 18.5.2010 č.k. 11P/248/2009-145, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **mení** takto:

Súd maloletého ... zveruje do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a to tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý mesiac v čase od 1. dňa kalendárneho mesiaca od 17:00 hod. do 16. dňa kalendárneho mesiaca do 17:00 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý mesiac v čase od 16. dňa kalendárneho mesiaca od 17:00 hod. do 1. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca do 17:00 hod.

Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase prevziať dieťa v bydlisku druhého rodiča a každý z rodičov je povinný v stanovenom čase dieťa druhému rodičovi odovzdať do osobnej starostlivosti.

Každý z rodičov bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v čase zabezpečovania osobnej starostlivosti.

Súd počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zveril maloletého ..... do osobnej starostlivosti matke, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok počnúc dňom 8.9.2009. Výživné na toto mal. dieťa za obdobie od 8.9.2009 do 17.5.2010 neurčil. Otec zaviazal prispievať na výživu maloletého vo výške 70 eur mesačne od 18.5.2010 vždy do 15. dňa toho – ktorého mesiaca k rukám matky. Zároveň upravil styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s dieťaťom každý páry týždeň v roku v čase od piatka od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod., pričom v určený čas si dieťa prevezme a po ukončení stretnutia ho matke odovzdá v mieste jej bydliska. Matke zase uložil povinnosť maloleté dieťa na toto stretnutie pripraviť a v určený čas v mieste jej bydliska ho otcovi odovzdať. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 36 ods. 1, 62, 65 ods. 1 a 75 ods. 1 Zákona o rodine. V súlade s uvedenou právnou úpravou maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matke a to od 8.9.2009, odkedy rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Výsledkami vykonaného dokazovania mal za preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa, preto pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, ktorý z rodičov má lepšie schopnosti a možnosti na to, aby dieťa mohlo byť riadne vychovávané. Za situácie, že obaja rodičia sú spôsobilí po psychickej i fyzickej stránke vychovávať dieťa, ktoré je na oboch silne citovo naviazané, ako potvrdili závery znaleckého posudku, dospel k záveru, že je v záujme dieťaťa, aby bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. V citových väzbách i s ohľadom na vek má totiž dieťa bližší vzťah k matke, ktorá je zdrojom jeho istoty

a bezpečia. Keďže však je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa naďalej riadne stretávalo so svojím otcom, v súlade s ust. § 29 Zákona o rodine upravil styk otca s maloletým zhora uvedeným spôsobom. Tento považoval za primeraný veku dieťaťa, jeho riadnemu vzťahu k otcovi, ako aj záujmu ďalšieho rozvoja a upevňovania citu spolupatričnosti medzi rodičom a dieťaťom. Vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému v čase od 8.9.2009 do 17.5.2010 neurčil, keďže rodičia mali dieťa v striedavej starostlivosti a každý z nich zabezpečoval jeho výchovu a výživu v čase, keď bolo dieťa u neho. Nepovažoval preto za spravodlivé, aby otec bol zaviazaný na platenie výživného aj za spätné obdobie. Od 18.5.2010 určil vyživovaciu povinnosť otca v rozsahu 70 eur mesačne, vychádzajúc pritom z jeho zárobkových možností a schopností. Po zaplatení výživného otcovi zostane dostatok finančných prostriedkov na pokrytie jeho výdavkov, nebude ohrozené jeho životné minimum, ani dotknutá životná úroveň. Navyše výška výživného je primeraná veku a odôvodneným potrebám maloletého. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 146 ods. 1 písm. a/ OSP, a pretože ide o konanie starostlivosti o mal. deti, ktoré možno začať i bez návrhu, rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadli obaja rodičia.

Matka podala odvolanie len v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s mal. Samuelom, domáhajúc sa ním jeho zmeny, podľa ktorej otec by bol oprávnený stretávať sa s mal. Samuelom každý páry týždeň v roku v čase od soboty od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod. Dôvodila, že takáto úprava styku by bola v záujme maloletého syna, pretože už v súčasnosti pretrvávajú dlhodobý stav, kedy si dieťa po týždni s otcom striedajú, čím dieťa trpí, keďže nemá pocit stabilného domova. Navyše preberanie dieťaťa od otca je sprevádzané nepokojmi a nepohodou syna. V prípade, že by začiatok stretávania otca so synom bol posunutý na sobotu, vedela by dieťa na stretnutie s otcom riadne pripraviť ako po stránke psychickej, tak i materiálnej.

Otec v podanom odvolaní žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a maloletého zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, alternatívne napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť za účelom vypočutia psychologičky. Dôvodil, že prvostupňový súd zohľadnil len dôkazy v prospech matky a nevykonal všetky potrebné dôkazy potrebné pre objektívne a spravodlivé rozhodnutie vo veci. Poukázal na záver znaleckého posudku, podľa ktorého obaja rodičia sa o dieťa postarať vedia, avšak

z dôvodu údajne bližšieho citového vzťahu dieťaťa k matke znalkyňa navrhla maloletého zveriť do jej osobnej starostlivosti. Tento záver je však v rozpore so zistením ktorá v správe z psychologického vyšetrenia zo dňa 17.3.2010 jednoznačne konštatovala, že dieťa by sa cítilo šťastnejšie u otca, kde má zabezpečenú aj všetku starostlivosť. Žiadal preto syna zveriť do jeho výchovy, alebo postupovať v súlade s § 24 ods. 2 novelizovaného Zákona o rodine a dieťa zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že ide o klasický prípad, pri ktorom je možné aplikovať rovnosť práv oboch rodičov spôsobilých, i podľa znalkyne, na zabezpečenie výchovy a starostlivosti o dieťa, pričom jeden z rodičov súhlasí so striedavou osobnou starostlivosťou. S matkou obaja žijú v Nových Zámkoch, kde dieťa navštevuje predškolské zariadenie. So synom majú hlboké citové väzby a vytvorené vhodné podmienky pre jeho zdravý vývin. Navyše je v záujme dieťaťa, aby nestratilo kontakt ani s jedným z rodičov.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k podaným odvolaniam navrhol rozhodnúť v zmysle záverov znaleckého posudku s poukazom na to, že dieťa potrebuje stabilné výchovné prostredie.

Odvolací súd prejednal odvolanie oboch rodičov na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 písm. a/ OSP a po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) dospel k záveru, že tento je potrebné zmeniť, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP).

V súdnej veci sa matka návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 21.8.2009 domáha zverenia mal. na čas do rozvodu do svojej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu tohto dieťaťa výživným v sume 100 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 1.5.2009. Zároveň žiadala upraviť i styk otca s dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s ním každú párnú sobotu v čase od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod.

Podľa § 36 ods. 1 Zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení Zák. č. 217/2010 Z.z. účinného od 1.7.2010 (ďalej len Zákon o rodine), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu

upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Ust. § 36 ods. 1 Zákona o rodine je takto v priamom vzťahu k ust. § 24 až 26 Zákona o rodine, ktoré určujú povinnosť súdu rozhodovať o právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu. V tých prípadoch, keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd preto upravi všetky otázky, ktoré sa týkajú výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, t.j. určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, ako má druhý rodič prispievať na jeho výživu, tiež kto bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a upravi aj styk s dieťaťom, pokiaľ rodičia úpravu styku žiadajú. S účinnosťou od 1.7.2010 vstúpilo do platnosti ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov, potom súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Zároveň ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu, aby pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností sledoval vždy záujem maloletého dieťaťa s ohľadom na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Rovnako tak dbal, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s nimi.

Uvedená právna úprava takto v plnom rozsahu korešponduje Dohovorom o právach dieťaťa, prijatému dňa 20.11.1989, ktorý vo svojom článku 3 ods. 1 stanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či je už uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň článok 8 ods. 1 Dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa a základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa. Rovnako tak Listina základných práv a slobôd vo svojom článku 32 ods. 1 v spojení s ods. 4 určuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom starostlivosť o deti a ich výchova je právom

rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov môžu byť obmedzené a nepľnoleté deti môžu byť od rodičov odlúčené proti ich vôli len rozhodnutím súdu na základe zákona.

Keďže predmetná právna úprava, ako už bolo spomenuté, nadobudla účinnosť až dňom 1.7.2010, t.j. v priebehu odvolacieho konania, čo znemožnilo prvostupňovému súdu pri svojom rozhodovaní posúdiť prejednávajúcu vec i z hľadiska jej aplikácie, bolo povinnosťou odvolacieho súdu urobiť tak v odvolacom konaní. Vyhodnotiac zistený skutkový stav vo svetle zhora popísaných záverov odvolací súd mal za preukázané, že v danej veci sú splnené všetky zákonné predpoklady pre zverenie mal. Samuela do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Niet sporu o tom, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú spolu od 8.9.2009 a o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k mal. sa nedohodli, čím je daný dôvod pre postup súdu podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, a teda úpravu výkonu ich rodičovských práv a povinností k tomu mal. dieťaťu. Za situácie, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať a majú záujem o osobnú starostlivosť o dieťa, pričom otec prezentoval v konaní svoj súhlas so striedavou osobnou starostlivosťou, bolo povinnosťou súdu skúmať, či táto striedavá osobná starostlivosť bude vzájomne maloletého

Ako už bolo uvedené, záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov a pokiaľ to nie je možné, potom toho z rodičov, ktorý má lepšie predpoklady k jeho výchove a okrem iného uznáva rolu a dôležitosť i druhého rodiča v živote dieťaťa. V tomto konaní však nebolo preukázané, že by práve záujem mal. dieťaťa bránil zveriť ho do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Obidvaja rodičia totiž preukázateľne majú vytvorené vhodné materiálne podmienky, vrátane bytových pomerov, k hmotnému zabezpečeniu dieťaťa a svojim doterajším životom dávajú záruku jeho riadnej výchovy. Vzájomné citové väzby medzi dieťaťom a každým z rodičov sú hlboké, obojstranné, čo potvrdili nielen závery znaleckého posudku znalkyne z odboru psychológie

ale podoporne i správa z psychologického vyšetrenia u!

Naviac obaja rodičia sú schopní vytvoriť z psychologickkej aj citovej stránky vhodné podmienky pre výchovu dieťaťa a ani u jedného z rodičov znalkyňa nezistila také osobnostné charakteristiky, ktoré by im bránili vychovávať svoje dieťa. Zohľadniac i okolnosť, že od novembra 2009 na základe uznesenia Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 4.11.2009 č.k. 11P/248/2009-50 sa i prakticky realizuje takmer rok týždenná striedavá starostlivosť rodičov o syna, sú splnené všetky predpoklady pre aplikáciu ust. § 24

ods. 2 Zákona o rodine. Označeným rozhodnutím totiž okrem iného súd predbežným opatrením upravil styk matky s mal. ... tak, že matka je oprávnená stretávať sa s dieťaťom každý párny týždeň v roku v čase od nedele od 16:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod., pričom podľa zhodných vyjadrení oboch rodičov v stanovenom rozsahu styk prebieha doposiaľ.

Jedinou prekážkou pre výrok o striedavej výchove maloletého bol v skutočnosti len nesúhlas matky, opierajúci sa o negatívny dopad striedavej výchovy na mal. dieťa a prejavujúci sa uňho bolesťami brucha, zajakávaním sa a strachom z ľudí. Nesúhlas matky so striedavou starostlivosťou však môže byť relevantný len vtedy, pokiaľ je vybudovaný na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Nakoľko však matka svoje tvrdenia v tomto smere nepreukázala, pričom za takýto dôkaz nemožno považovať správu ... zo dňa 26.5.2010, ktorá len konštatovala u dieťaťa bolesti brucha pri zistenej laktózovej intolerancii a stave po faryngitíde, je jej nesúhlas založený na nepreskúmateľnom dôvode. V dôsledku toho na ňom nemožno založiť rozhodnutie, ktorým by nebolo návrhu na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov vyhovené. Opačný postup by bol totiž v rozpore so základnými právami druhého rodiča na spravodlivý proces podľa článku 36 Listiny a súčasne zásahom nielen do jeho základného práva vychovávať a starať sa o svoje dieťa (článok 32 ods. 4 Listiny), ale i do základného práva dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

Poukazujúc na tieto závery preto odvolací súd maloletého Samuela zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a to tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého každý mesiac v čase od 1. do 16. dňa kalendárneho mesiaca a otec od 16. dňa kalendárneho mesiaca do 1. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca. I napriek tomu, že mal. ... je v rannom veku a v súčasnosti navštevuje len predškolské zariadenie, podľa názoru odvolacieho súdu takto určený rozsah striedavej osobnej starostlivosti každého z rodičov o dieťa je optimálnejší z hľadiska jeho zdravého vývinu, ako doterajší týždňový. Nielenže každému z rodičov poskytuje rovnocenný časový priestor, ale i dostatočný priestor na náročnejšie aktivity s dieťaťom, na ucelenejšie výchovné pôsobenie na dieťa a naproti tomu dieťaťu zabezpečuje väčší klud a pocit stability výchovného prostredia aj počas víkendov. V tejto súvislosti len odvolací súd poznamenáva, že akákoľvek striedavá výchova predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť vzájomne komunikovať a spolupracovať na výchove dieťaťa a zvlášť v jeho záujme. To je však

podmienené predovšetkým vyspelosťou oboch rodičov, potlačením ich vzájomnej rivality a bojom o dieťa a absenciou pohnútok na trýznenie druhého rodiča skrz svoje vlastné dieťa.

Pri určení výživného odvolací súd spravujúc sa ust. § 62 ods. 6 Zákona o rodine počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné na mal. neurčil. Vychádzal pritom z v zásade rovnakých majetkových a zárobkových pomerov rodičov dieťaťa, keď obaja rodičia sú živnostníci, matka v r. 2009 s daňovým základom 101 € a otec podnikajúci od 1.3.2010 podľa peňažného denníka vykázal stratu. Taktiež i zo skutočnosti, že dĺžka osobnej starostlivosti každého rodiča o dieťa je rovnaká, počas ktorej bude jeho povinnosťou potreby dieťaťa zabezpečovať v plnom rozsahu, rovnako ako maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 OSP zmenil spôsobom uvedeným v č. 1. účastníate tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Nitre, dňa 8. septembra 2010

JUDr. Ingrid Doležalová
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Zuzana Halášová

